



Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2020-00452

ER REF FI Dnr 20-8061

Remissvar om Förslag till allmänna råd om undantag från amorteringskrav på grund av särskilda skäl

2020-04-08

Finansinspektionens tidigare införda amorteringskrav har stärkt hushållens motståndskraft mot olika störningar. Men coronavirusets spridning, samt de åtgärder som bedöms som nödvändiga för att fördröja smittspridningen, har på kort tid påverkat den ekonomiska utvecklingen mycket negativt i både Sverige och omvärlden. I detta läge är det varken möjligt eller önskvärt att fortsätta att stärka hushållens motståndskraft. Istället ökar nu hushållens behov av likviditet och att få hantera sin egen ekonomiska situation. Riksbanken tillstyrker därför Finansinspektionens förslag om att extraordinära omständigheter i form av en mycket kraftig nedgång i svensk ekonomi utgör särskilda skäl i den mening som avses i amorteringsföreskrifterna och därmed innebär att bankerna temporärt kan bevilja undantag från amorteringskrav. Riksbanken håller också med om att coronakrisen medför en sådan kraftig ekonomisk nedgång att det föreligger särskilda skäl för ett temporärt undantag från amorteringskrav. Riksbanken vill dock påminna om de strukturella riskerna med hushållens höga skuldsättning och den viktiga roll som amorteringskravet har för hushållens långsiktiga motståndskraft mot ekonomiska störningar. Därför understryker Riksbanken vikten av att undantag från amorteringskrav även fortsättningsvis förblir temporära. Riksbanken anser också att det är positivt att kreditprövningen även fortsättningsvis ska ta amorteringar i beaktande och att det ska framgå av bolåneavtalet att amorteringar normalt ska göras i enlighet med kraven.

Riksbanken har under många år varnat för riskerna med hushållens höga skuldsättning, som dessutom till majoriteten består av lån med rörlig ränta, och betonat vikten av att vidta åtgärder för att hantera dessa risker. Riksbanken har därför ställt sig positiv till Finansinspektionens tidigare införda amorteringskrav som syftar till att öka hushållens långsiktiga motståndskraft mot olika störningar.

Coronavirusets spridning, samt de åtgärder som bedöms som nödvändiga för att fördröja smittspridningen, har på kort tid påverkat den ekonomiska utvecklingen mycket negativt, både i Sverige och omvärlden. Det är mycket osäkert hur djup och långvarig denna nedgång blir, men mycket pekar på att den blir omfattande. I detta läge är det varken möjligt eller önskvärt att fortsätta stärka hushållens motståndskraft. Istället kan hushållen behöva ett större utrymme att hantera sin egen ekonomiska situation. Det är också viktigt att utöka hushållens disponibla medel för konsumtion då det kan bidra till att underlätta för en ekonomisk återhämtning på sikt. Riksbanken tillstyrker därför Finansinspektionens förslag om att extraordinära omständigheter i form av en mycket kraftig nedgång i svensk ekonomi

utgör särskilda skäl i den mening som avses i amorteringsföreskrifterna och därmed innebär att bankerna temporärt kan bevilja undantag från amorteringskrav för befintliga och nya bolånetagare. Riksbanken delar också Finansinspektionens uppfattning om att coronakrisen medför en sådan kraftig ekonomisk nedgång att det föreligger särskilda skäl för ett temporärt undantag från amorteringskrav.

Riksbanken vill dock påminna om att det i ett längre perspektiv är viktigt att hushållen återgår till att amortera på sina bolån så att inte amorteringskravet urholkas. Därför understryker Riksbanken vikten av att undantag från amorteringskrav alltid är temporära samt att undantaget på grund av coronakrisen inte fortsätter att tillämpas när den svenska ekonomin har stabiliserats. Denna typ av generella undantag som inte hänför sig till den enskildes ekonomi bör reserveras för extraordinära omständigheter. Det är också viktigt att de regler för undantag som beror på den enskildes situation, som till exempel inkomstbortfall på grund av arbetslöshet, fortsätter att tillämpas på samma sätt som tidigare och inte urholkas.

Riksbanken anser också att det är viktigt, som framgår av förslaget, att kreditprövningen även fortsättningsvis ska ta amorteringar i beaktande och att det ska framgå av bolåneavtalet att amorteringar normalt ska göras i enlighet med kraven.

På direktionens vägnar

Stefan Ingves

Eva Kaaman Modig

I direktionens beslut har deltagit: Stefan Ingves, Anna Breman, Martin Flodén, Per Jansson, Henry Ohlsson och Cecilia Skingsley.

Föredragande har varit Dilan Ölcer.